

Aanleg Beekse trambaan in 1907 heeft veel voeten in de aarde

door Jan van Helvoirt

Op 28 april van het jaar 1896 kwamen twee bestuurders van een Stoomtrammaatschappij naar Hilvarenbeek om te spreken over het plan tot aanleg van een stoomtram verbinding van Tilburg over Goirle naar Hilvarenbeek. Dit zou onderdeel gaan vormen van de lijn Den Bosch-Helmond. Op het marktveld zou men dan ook een station bouwen! Men koos ruim een jaar later toch voor een andere maatschappij: 'De Meierij'. Het lijntje zou dan opgenomen worden in het traject Tilburg-St. Oedenrode. Op 27 augustus werd besloten om met deze maatschappij in zee te gaan, op voorwaarde dat vier trams daarop heen en weer zouden gaan! Ondertussen was men in België volop de tramlijn Turnhout-Ravels-Weelde-Poppel aan het voorbereiden. De laatste plaats kon nooit eindstation worden: *de bevolking is zeer schaars en er is weinig verkeer*. Natuurlijk had men de verbinding met Tilburg in gedachte. Dat kon via Goirle of via Hilvarenbeek gaan.

De Utrecht had er allereerst alle belang bij de tram via Esbeek over Reusel te laten lopen. Er kwam dan een goede aansluiting met een andere lijn en zo konden Hooge en Lage Mierde uit hun isolement gehaald worden *en tot meerdere bloei worden gebracht*. Van de lobby met De Mierden kwam echter niets terecht. De Hollandsche Buurtspoorwegen schreef naar Neggerman, directeur van De Utrecht: *Deze dorpjes hebben elk slechts 600 zielen. Geen industrie of handel. Niets dan een arme heidebevolking!*

Nu werd vooral het belang van de ontginning naar voren gebracht, zij wist zich gesteund door het Kerkbestuur, de Boerenbond en de Boterfabriek uit Esbeek, en vreesde men dat Hilvarenbeek eindstation zou worden als men vanuit Poppel naar Goirle ging.

Een nieuw plan kwam op tafel: *van Tilburg over Goirle naar Hilvarenbeek, verder naar Esbeek met aansluiting westwaarts naar de Belgische grens*. Oorspronkelijk was de lijn vanuit Beek geprojecteerd over Roovert en zou aansluiten ter hoogte van Pannenhoeve op Belgisch grondgebied. De Utrecht kon hiermee tevreden zijn en De Mierden een heel klein beetje! Zowel De Utrecht als De Oranjabond zouden evenveel grond afstaan voor de trambaan vanaf Esbeek naar de grens. De knik in de huidige baan verraadt nog het begin van de 'grondruil'.

Op 24 september 1907 kwam de eerste locomotief via Goirle en Hilvarenbeek in Esbeek aan. Pas vanaf 1909 kon die verder naar de grens. Wel onder enkele voorwaarden: *De strook grond moet brandvrij gehouden worden. Het personeel mag geen brandende poetslappen of sintels weggoien. Op acht plaatsen moeten goede overwegen gemaakt worden. De rookpijpen moeten voorzien worden van vonkenvangers*.

Na bijna dertig jaar kwam de laatste tram dan toch in zicht en op 15 september 1935 werd de lijn Tilburg Esbeek-grens opgeheven. De laatste tram vanuit Turnhout werd pas veel later op 16 juni 1948 in Poppel stilgezet. Onze zuiderburen hadden blijkbaar ... een langere remweg nodig.

Op 24 september 1907 arriveerde de eerste tram bij het Tramstation in de Valk